

skulde afhændes, er blevet folgt, idetmindste er der kun ganske lidt tilbage, hvortil Grunden da er den, at visse Forhold først skulle undergives Domstolens Prøvelse; eller andet Sligt. Maa ske kan det ogsaa paa enkelte Steder have været Tilfældet, at Fæstere paa geistligt Gods ikke have villet købe; Salget vil da i deres eventuelle Afgang foregaa ved Tvang, og det vil ikke staa i Regjeringens Magt at unblade dette; thi efter Lovens Bydende skulle saadanne Fæstegaarde sælges, naar Besidderen, der ikke har villet købe, afgaaer ved Døden. Den anden Art af Salg af geistligt Gods, som den ærede Rigsdagsmand jo nærmest sigtede til, nemlig af Præstegaardsjorderne, vil der vel ogsaa for Dieblisset ikke let blive Spørgsmaal om, da Traffiken med Forbehold omme for Dieblisset har saa daarlige Udsigter, at det Offentlige, naar det ikke er nødt til at sælge, ikke lettelig vil inblade sig paa Handler; men jeg kan tillige bemærke, at der, saavidt mig bekjendt, aldrig principmæssigt er antaget at skulle finde Afhændelse Sted efter disse Kommissionsers Kjendelser; men er der nogen sinde taget et Hensyn til saadanne Kommissionserklæringer i det enkelte Tilfælde, og der derved er foranlediget, understøttet eller reguleret et Salg, saa er derved dog ikke steet Andet, end hvad der forlængst i flere Aar er steet, nemlig at der paa et og andet Sted paa Beneficariis Begjæring er blevet folgt meer eller mindre af Jorden, naar der tilbød sig en gunstig Veilighed til at sælge, og det var uensynligt, at Kaldet i det Hele var bedre tjent med Salg. Taxationskommissionerne have efter min Formening ikke foranlediget hyppigere Salg af saadanne Stykker af Præstegaardsjorder, end der fandt Sted tidligere, og at de ikke bør foranledige det, er ganske klart; thi deres Erklæringer ere egentlig ikke givne for at anvendes strax; men for at tages under Overveielse ved en endelig almindelig Ordning og derpaa efter almindelige Principer bringes til Anvendelse paa de enkelte Steder.

Tansen: Jeg kan ingenlunde være enig med den høitærede Minister i, at det ikke skulde være af Interesse at faae at vide, hvilke Resultater disse Kommissioner vare komne til.

Det er just ikke Smaapenge, her handles om, og naar nu disse 15,000 Rb. for største Delen medgaae til Diæter og Reise godtgjørelser, og vi vide, at ikke faa af de Mænd, der reise, faae Godtgjørelse af selve Kommunen, saa var det dog godt at vide, om der derved blev udrettet Noget, som man kunde bygge paa i Fremtiden. Jeg kjenner saaledes et Tilfælde, hvor man møbde og skulde see, hvor Meget det kunde afstilles fra Præstegaardsavlingen, og hvor man da kom til det Resultat, at man intet Resultat kom til, og desuagtet fik de Vedkommende Reise godtgjørelse og Diæter. Jeg synes derfor, at vi, der skulle bevilge Pengene dertil, maae kunne forlange at faae saadanne Oplysninger, at vi dog kunne vide, om Pengene blive anvendte paa en hensigtsvarende Maade.

Ministeren for Kirke og Underviisningsvæsenet:

Det er altsaa Diæterregninger og Reise godtgjørelsesregninger, som det ærede Medlem ønsker at see ved Siden af Kommissionsforretningerne. Det er to Sider af Sagen, som man hidtil har holdt meget skarpt fra hinanden. Regningerne betales af Statskassen, og Kommissionsforretningerne komme ind til Ministerierne og benyttes af dem til Udregninger og Planer for den tilkommende Ordning af Præstegaardsavlingerne. Det kan vistnok gjerne være, at der kan være ikke ubetydelige Kommissionsregninger paa et Sted, hvor der er kommet det Resultat ud, at der ikke fandtes nogen Jord, som skulde afstilles fra Præstegaarden. Det er vist ganske uundgaaeligt; naar den almindelige Regel er givet, at Kommissionens Medlemmer imod en vis bestemt Reise godtgjørelse og Diæter skulle besigtige alle Præstegaarde og foretage Alt, hvad der i saa Henseende er forestrevet.

Tansen: Det er ganske vist, at Statskassen betaler Pengene, men det er under den Forudsætning, at Rigsdagen bevilger dem. Hvis Rigsdagen siger Nei til Betydningen, saa er dog vel Statskassen ikke istand til at betale det. Men det var ikke Diæterne, jeg talte om. Det var om Resultaterne af de Undersøgelser, til hvilke disse 15,000 Rb. forlanges, og det var med Hensyn dertil, at jeg kunde have ønsket